

ТОВ ВИДАВНИЦТВО «РАНОК»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Видавництво «Ранок»

«23» січня 2026 р.

Віктор Володимирович **КРУТІЛОВ**

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації педагогічних працівників
закладів загальної середньої освіти

**ФОРМУВАННЯ НАСКРІЗНИХ УМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЧЕРЕЗ
ЗАПРОВАДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНОГО НАВЧАННЯ**

Харків – 2026

Розробник(и):

Ворожбіт-Горбатюк Вікторія Вікторівна, доктор педагогічних наук, доктор PhD з права, професор, головний науковий співробітник відділу дослідження проблем кримінально-виконавчого права Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України;

Жванія Тарас Валер'янович, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології, відповідальний за роботу психологічної служби Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, практичний психолог, член ГС «Національна психологічна асоціація», ВГО «Арт-терапевтична асоціація», ART-Kharkiv, асоційований член ГО «Асоціація дитячих та сімейних психологів України»;

Корнієнко Марина Михайлівна, учитель інформатики вищої кваліфікаційної категорії Харківського приватного ліцею, учитель-методист, заслужений учитель України, відмінник освіти України, нагрудний знак «Василь Сухомлинський»;

Ярьоменко Яна Геннадіївна, директор ТОВ Харківська приватна гімназія «Веселі сходи» Харківської області.

Напрямок підвищення кваліфікації: формування наскрізних умінь здобувачів освіти через запровадження соціально-емоційного навчання.

Розроблено на основі Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти на тему «Соціально-емоційне навчання як інструмент розвитку наскрізних умінь учнів Нової української школи», наказ МОН України № 1465 від 04.11.2025. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2025/11/mon-1465-04.11.2025.pdf>

Термін дії програми: з 2026 до 2030 року

Рецензент(и):

Попович Оксана Михайлівна, доктор педагогічних наук, професор, декан педагогічного факультету Мукачівського державного університету;

Біліченко Павло Геннадійович, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач каф. педагогіки, психології, соціальної роботи та менеджменту Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Леунова Вікторія Володимирівна, директор Дергачівської початкової школи № 1, вчитель вищої категорії, вчитель-методист.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми зумовлена об'єктивними чинниками, які впливають на якість освіти та мають бути враховані в організації безпечного освітнього середовища, забезпеченні психологічно комфортного спілкування та взаємодій усіх учасників освітнього процесу для досягнення стандартизованих якісних результатів освіти. Інтенсивне прогресування цифрових технологій, розширення практик використання великих мовних моделей для вирішення освітніх завдань, виклики воєнного стану та динамічність прогностичних тенденцій на етапі повоєнного відновлення України — ці об'єктивні чинники вимагають регулярного перегляду й доцільного оновлення способів, форм та інструментів соціокультурної підтримки і психолого-педагогічного супроводу всіх видів навчальної діяльності здобувачів загальної середньої освіти. Синтезування світових практик із національно, культурно і ментально зумовленими традиціями кордоцентричного неконфліктного спілкування, навичок конструктивної комунікації, резильєнтності, лідерства і відповідального прийняття рішень важливе для вирішення концептуальних завдань НУШ. Цим актуалізовано програму підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти *«Формування наскрізних умінь здобувачів освіти через запровадження соціально-емоційного навчання»*.

Пропонована програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти *«Формування наскрізних умінь здобувачів освіти через запровадження соціально-емоційного навчання»* розроблена відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», з урахуванням положень Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (2016), дослідження ДоСЕН¹. Зміст модулів узгоджено із Професійним стандартом «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (2024).

Цільова група: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти.

Обсяг (тривалість): 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Унікальність програми: формування кейсів інтеграції СЕН у НУШ в синергії з практикою формування громадянської і соціальної ідентичності, практичні пропозиції щодо вирішення педагогічних ситуацій за чеклістами.

Особливості реалізації програми: зміст програми на основі Типової програми підвищення кваліфікації може бути реалізовано з урахуванням

¹ Результати дослідження ДоСЕН. ГО «ЕдКемп Україна». 2024.

URL: <https://dosen.edcamp.ua/rezultaty/>

адаптованих елементів змісту й методичних напрацювань розробників та фахівців-практиків повною мірою, або модульно (частково) з можливістю вільного вибору і комбінації модулів із модулями інших програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти. Реалізація програми передбачає залучення фахівців/-чинь, які пройшли попередню підготовку у сфері соціально-емоційного навчання.

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна) у *синхронному* (участь у вебінарах у режимі реального часу, обговорення питань тем модулів зі спікером і учасниками на віртуальних дискусійних майданчиках із використанням безкоштовних сервісів Canva, Padlet чи закритих мобільних спільнотах, індивідуально-групова взаємодія із консультантом) і *асинхронному* (самостійне опрацювання відеолекцій, презентаційних матеріалів, виконання практичних завдань у зручний для слухача час на платформі Академії Ранок) режимах.

Мета підвищення кваліфікації: удосконалення педагогічними працівниками закладів загальної середньої освіти компетентностей, необхідних для формування в учнівства наскрізних умінь засобами соціально-емоційного навчання².

Завдання підвищення кваліфікації. Відповідно до визначеної мети й ціннісних дескрипторів, визначених у Типовій програмі з опорою на системний, комплексний, компетентнісний і особистісно-орієнтований підходи, передбачено такі завдання:

- 1) ознайомити слухачів із ключовими підходами до розвитку наскрізних умінь здобувачів загальної середньої освіти в умовах Нової української школи;
- 2) сформувати в педагогів розуміння ролі соціально-емоційного навчання в розвитку в учнівства критичного мислення, навичок керування емоціями, розв'язання проблем, співпраці з іншими;
- 3) забезпечити практичне опанування інструментів СЕН для використання їх в освітньому процесі;
- 4) підвищити здатність та готовність педагогів створювати безпечне, здорове та інклюзивне середовище для навчання.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться: (відповідно до Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»,

² Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти на тему «Соціально-емоційне навчання як інструмент розвитку наскрізних умінь учнів Нової української школи». Наказ МОН України № 1465 від 04.11.2025. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2025/11/mon-1465-04.11.2025.pdf>

наказ МОН України № 1225 від 29.08.2024) психологічна компетентність (Б1), емоційно-етична компетентність (Б2), компетентність педагогічного партнерства (Б3), здоров'язбережувальна компетентність (В2).

Очікувані результати підвищення кваліфікації³:

за результатами опанування змісту модулів запропонованої програми слухачі оволодіють знаннями та набудуть / удосконалять уміння, навички та способи компетентнісної діяльності щодо:

- *знання й розуміння* понять, змісту та методичного інструментарію СЕН, що визначають якість освіти відповідно до визначених Державних стандартів повної загальної середньої освіти;
- *набуття умінь і навичок* інтеграції СЕН з урахуванням міжпредметності, інтеграції змісту та методів формування ключових компетентностей здобувачів середньої освіти у НУШ;
- *компетентнісного практичного* добору та застосування інструментів СЕН для розвитку наскрізних умінь у різних навчальних і виховних ситуаціях;
- *відповідального неперервного розвитку* готовності створювати безпечне, здорове та інклюзивне освітнє середовище, сприятливе для емоційного розвитку й набуття наскрізних умінь усіма учасниками освітнього процесу.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації. Оцінювання результатів навчання слухачів здійснюється суб'єктом підвищення кваліфікації та базується на компетентнісному підході.

Система оцінювання спрямована на визначення рівня засвоєння навчального матеріалу, сформованості професійних умінь і досягнення очікуваних результатів програми.

Рейтинг слухача

Рейтинг слухача (РС) визначається як узагальнений показник результатів навчання та формується з урахуванням:

- підтвердженого ознайомлення з усіма навчальними юнітами програми (відеоматеріалами та навчальними матеріалами);
- результатів підсумкового тестування.

Формула визначення рейтингу слухача:

$$PC = OY + PT$$

де:

OY — факт опрацювання всіх навчальних юнітів програми;

PT — результат підсумкового тестування, виражений у відсотках правильних відповідей.

Практичні завдання в межах програми мають формувальний характер, спрямовані на закріплення навчального матеріалу та не підлягають окремому бальному оцінюванню.

Умови успішного завершення програми

³ Типова програма. 2025.

Слухач вважається таким, що успішно завершив програму підвищення кваліфікації, за умови:

- опрацювання всіх навчальних юнітів курсу;
- отримання за результатами підсумкового тестування не менше 60 % правильних відповідей.

Результат оцінювання

Результати оцінювання використовуються для підтвердження факту успішного проходження програми підвищення кваліфікації та є підставою для видачі відповідного документа встановленого зразка.

Документ про підвищення кваліфікації: за результатами успішного виконання програми (подолання встановленого прохідного порогу) слухачеві видається сертифікат про підвищення кваліфікації обсягом 30 год/1 кредит ЄКТС (відповідно до вимог Постанови Кабінету Міністрів України № 800 від 21.08.2019 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (зі змінами). Реєстр виданих сертифікатів оприлюднюється на офіційному вебсайті суб'єкта підвищення кваліфікації — Видавництво «Ранок».

Вартість навчання встановлюється залежно від обраного формату супроводу:

500 грн — самостійне опанування матеріалу модулів в індивідуальному темпі, тьюторський супровід за запитом, можливість зворотного зв'язку та індивідуально-групових консультацій.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено проведення інтерактивних вебінарів із використанням технологій проблемного викладу, розв'язання проблемних ситуацій і моделювання на практичних заняттях, самостійної роботи слухачів та підсумкового контрольного заходу.

Особливістю практичних занять є виконання вправ із моделювання, формування кейсів інтеграції СЕН у НУШ, підготовки авторського оригінального навчально-методичного контенту для вирішення педагогічних ситуацій за пропонованими чеклістами, алгоритмами.

Самостійна робота передбачає індивідуальну аналітичну роботу з нормативними документами і пропонованими інформаційними ресурсами, методичними матеріалами, самопідготовку до підсумкового тестування.

Підсумкові заходи передбачають фінальне тестування з використанням інструментарію платформи «Академія Ранок»⁴.

⁴ Видавництво «Ранок». 2026. URL: <https://academyranok.com.ua>

Зміст програми складається з 2 модулів та 6 взаємопов'язаних тем. На етапі завершення навчання за пропонованою програмою слухачі складають підсумковий тест із 10 питань. Максимальна загальна кількість балів, яку можуть отримати учасники, — 100 балів. Прохідний поріг — 60 балів. Учасники, які успішно пройшли навчання, виконали одне завдання практичної роботи і одне завдання з переліку питань для самостійного опрацювання (*вільний вибір слухача*), склали підсумковий тест і подолали прохідний поріг, отримують сертифікат установленого зразка обсягом 30 год/1 кредит ЄКТС.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту пропонованої програми, складає 30 год, із них: 9 год — лекційні заняття; 15 год — практична робота (із них психологічної підтримки — 2 год, реалізації інклюзії — 2 год); 5 год — самостійна робота, 1 год — контрольний підсумковий захід.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТИ. РЕСУРСНІСТЬ СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИРІШЕННІ ГЛОБАЛЬНИХ ТА ЛОКАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ НУШ					
Тема 1.1. Світовий та національний досвід СЕН та етичного навчання: виклики і можливості імплементації «потрійного фокусу» за Д. Гоулманом і П. Сенге в практиці НУШ	2	2	-	-	4
Тема 1.2. Суть СЕН, його потенціал для творення	1	2	1	-	4

психологічно комфортного безпечного інклюзивно відкритого освітнього середовища в НУШ					
Тема 1.3. Культурація навчального і життєвого досвіду учасників освітнього процесу в НУШ для психологічного комфорту і безпеки освітнього середовища. Міжнародні дослідження ДоСЕН і TALIS. Програми СЕН.	-	2	2	-	4
Разом за модулем	3	6	3	-	12
МОДУЛЬ 2. НАСКРІЗНІ ВМІННЯ В РАМЦІ НУШ І ПОЛОЖЕНЬ СЕН					
Тема 2.1. Конструктивна навчально-пізнавал ьна, ефективна і комунікація через призму критичного і системного мислення відповідно до цінностей СЕН	2	2	-	-	4
Тема 2.2. Конструктивне керування емоціями. Громадянські і	2	4	-	-	6

соціальні компетентності у ціннісному вимірі СЕН.					
Тема 2.3. Розв'язання проблем через синтез національно зумовлених виховних традицій і напрацювання СЕН для формування емоційного інтелекту і прогресної підтримки ментального здоров'я учасників освітнього процесу. СЕН у роботі з батьками учнів	2	3	1	-	6
Разом за модулем	6	9	1	-	16
Підсумкові заходи	-	-	1	1	2
Усього	9	15	5	1	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1

СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТИ. РЕСУРСНІСТЬ СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИРІШЕННІ ГЛОБАЛЬНИХ ТА ЛОКАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ НУШ

(назва модуля)

Тема 1.1. Світовий та національний досвід СЕН та етичного навчання: виклики і можливості імплементації «потрійного фокусу» за Д. Гоулманом і П. Сенге в практиці НУШ (*лекція — 2 год, практичне заняття — 2 год*)

(назва теми)

Цільові орієнтири: емоційно-етична компетентність (Б2), компетентність педагогічного партнерства (Б3), здоров'язбережувальна компетентність (В2).

Короткий опис змісту теми

1. Сутність, структура і цінності СЕН і етичного навчання контекстно викликів нетикету / цифрової етики.
2. Увага до себе та інших: творимо конструктивну історію з урахуванням положень педагогічного оптимізму.
3. Взаємозалежність учасників освітнього процесу. Український досвід партнерства освітян і батьків дитини та кращі кейси світового досвіду академічних спільнот СЕН.
4. Резидентська філософія та кодекси поведінки учасників освітнього процесу в НУШ.

Тема 1.2. Суть СЕН, його потенціал для творення психологічно комфортного безпечного інклюзивно відкритого освітнього середовища в НУШ (*лекція — 1 год, практичне заняття — 2 год (із них 1 год інклюзії), самостійна робота — 1 год*)

(назва теми)

Цільові орієнтири: психологічна компетентність (Б1), здоров'язбережувальна компетентність (В2).

Короткий опис змісту теми

1. Суть і аксіологія СЕН. Підходи до реалізації цінностей СЕН.
2. Технології самозбереження здоров'я, конструктиву соціальних комунікацій і життєвого оптимізму у вимірі СЕН і цінностей НУШ.
3. Синтез результатів дослідження ефективності програми СЕН і актуальних напрацювань антропологічних наук (нейробіології, нейропсихології, когнітивістики та ін.).
4. Практичні інструменти самодіагностування і вивчення в реаліях освітнього процесу рівня сформованості ключових компетентностей та створення умов для найближчої, середньої і віддаленої перспектив в індивідуальній освітній траєкторії здобувача середньої освіти.

Тема 1.3. Культуралізація навчального і життєвого досвіду учасників освітнього процесу в НУШ для психологічного комфорту і безпеки освітнього середовища. Міжнародні дослідження ДоСЕН і TALIS. Програми СЕН. (*практичне заняття — 2 год (із них 1 год психологічної підтримки), самостійна робота — 2 год*)

(назва теми)

Цільові орієнтири: емоційно-етична компетентність (Б2), компетентність педагогічного партнерства (Б3).

Короткий опис змісту теми

1. Форми і способи підтримки розвитку емпатії в учасників освітнього процесу. Міжнародні дослідження ДоСЕН і TALIS.

2. Особистісна, соціальна, системна залученість батьків, широких груп стейхолдерів у практики СЕН, інтеграція таких практик в освітні програми НУШ.
3. Резонансність — виклик чи додаткові можливості для інклюзивно відкритого, безбар'єрного, безпечного освітнього середовища?
4. Програми СЕН. Міжнародні програми СЕН в Україні (Програма соціально-емоційного та етичного навчання, «Зерна», «Майндфулнес» тощо) як альтернативи резонансності в інформуванні про перебіг і результати освітнього процесу через архітектуру співпереживання СЕН та усвідомленості етичного навчання для органічної залученості громади в НУШ.
5. Потреби вчительства в розвитку соціально-емоційних навичок крізь призму міжнародного дослідження TALIS (Teaching and Learning International Survey).

МОДУЛЬ 2

НАСКРІЗНІ ВМІННЯ В РАМЦІ НУШ І ПОЛОЖЕНЬ СЕН

(назва модуля)

Тема 2.1. Конструктивна навчально-пізнавальна, ефективна і комунікація через призму критичного і системного мислення відповідно до цінностей СЕН (*лекція — 2 год, практичне заняття — 2 год*)

(назва теми)

Цільові орієнтири: емоційно-етична компетентність (Б2), компетентність педагогічного партнерства (Б3), здоров'язберезувальна компетентність (В2).

Короткий опис змісту теми

1. Критичне і системне мислення як етичні маркери доброчесності в академічній спільноті, практики шкільного повсякдення СЕН і національно зумовлені норми.
2. Практичні інструменти для розвитку критичного й системного мислення в освітньому процесі. Вправи на розвиток критичного мислення: «Детектив думок», «П'ять чому», «За і проти». Вправи на розвиток системного мислення: «Мапа зв'язків», «Що буде, якщо...?», «Аналіз системи чи предмету. Хто залучений до її функціонування».
3. Цифрова дистанція та рекомендації нетикету в змісті освітніх компонентів програм НУШ
4. Родинне коло в системі комунікації НУШ. Стереотипні установки батьків, очікування громади й суспільства в змісті та методиках СЕН.

Тема 2.2. Конструктивне керування емоціями. Громадянські і соціальні компетентності у ціннісному вимірі СЕН (*лекція — 2 год, практичне заняття — 4 год (із них 1 год інклюзії)*)

(назва теми)

Цільові орієнтири: емоційно-етична компетентність (Б2), компетентність педагогічного партнерства (Б3), здоров'язберезувальна компетентність (В2).

Короткий опис змісту теми

1. Техніки та прийоми конструктивного керування емоціями.

2. Практична робота. Практики Моделі стійкості спільнот (МСС) як інструмент тілесної та емоційної грамотності для розвитку стресостійкості. Набір навичок, скерованих на увагу до тіла й плекання приємних і нейтральних самовідчуттів у ньому («Зчитування», «Заземлення», «Ресурсність»). Практики «Миттєва допомога!».
3. Приписи громадянської науки й питання безпеки та рівності в СЕН.
4. Інформаційні ресурси, потенціал медіа та соціальних мереж у вирішенні завдань формування громадянських і соціальних компетентностей здобувачів середньої освіти.
5. Практичні інструменти розвитку в учнівства здатності до співпраці з іншими. Вправи: «Спільний малюнок», «Вежа з соломинок». Груповий проект «Інтеграція СЕН у шкільні предмети».

Тема 2.3 Розв'язання проблем через синтез національно зумовлених виховних традицій і напрацювання СЕН для формування емоційного інтелекту та прогресної підтримки ментального здоров'я учасників освітнього процесу. СЕН у роботі з батьками учнів (*лекція — 2 год, практичне заняття — 3 год (із них 1 год психологічної підтримки), самостійна робота — 1 год*)

(назва теми)

Цільові орієнтири: психологічна компетентність (Б1), емоційно-етична компетентність (Б2), здоров'язбережувальна компетентність (В2).

Короткий опис змісту теми

1. Традиції як коріння стійкості. Робота спільноти класу, спільноти батьків з використанням прийомів СЕН.
2. Прийоми та інструменти виявлення й дослідження проблем. Рефлексія та регуляція нестабільних станів у перебігу освітнього процесу та комунікаціях з іншими учителями, батьками учнів.
3. Практичні інструменти розвитку в учнівства здатності до розв'язання проблем. Розбір вправ і кейсів. «Розслідування труднощів», «Мозковий штурм. Пошук варіантів», «Аналіз ризиків і вигод», «План дій і зворотний зв'язок». Вправи для проведення з дітьми.
4. Структура опису освітніх кейсів відповідно до СЕН і кодексів педагогічної культури.
5. Ментальний імунітет українців для підтримки психічного, фізичного й духовного здоров'я всіх учасників (учнів, їхніх батьків, педагогів) освітнього процесу в НУШ.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Український досвід партнерства освітян і батьків дитини та кращі кейси світового досвіду академічних спільнот СЕН. *Аналітична довідка.*
2. Синтез результатів дослідження ефективності програми СЕН і актуальних напрацювань антропологічних наук (нейробіології, нейропсихології, когнітивістики та ін.). *Опрацювання п. 1, 2 з переліку*

основної літератури, підготовка тез чи 1–2 слайдів для взаємодії з батьками чи особами, які виконують батьківські обов'язки.

3. Альтернативи резонансності. Толерування іншої точки зору та співчуття як важливий аспект інклюзії, особливих потреб, уразливих категорій учнів НУШ. *Підготувати опис (до 600 знаків) проблемної педагогічної ситуації з урахуванням причинності.*
4. Пропозиції практики шкільного повсякдення СЕН (1–3 за результатами опрацювання джерел зі списку додаткової літератури).
5. Розроблення пресрелізу події чи заходу з формування громадянської та національної ідентичності з урахуванням трикомпонентної структури СЕН (для конкретної вікової категорії здобувачів середньої освіти).
6. Розроблення / оновлення змісту інформованої згоди для стейхолдерів із використанням компонентів взаємозалежності СЕН.
7. Розроблення пропозиції створення цифрової спадщини шкільної спільноти.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання (за потреби)

1. Формування та підтримка життєвого оптимізму у вимірі СЕН і цінностей НУШ (підготовка інформаційно-методичної довідки обсягом до 600 знаків, рекомендовані джерела 1, 2 — нормативно-правові документи, 1 — додаткової літератури).
2. Кодекс спілкування в мобільних месенджерах для збереження конструктивної комунікації. Пропускна здатність абонентів. Конфіденційність і безпека (розробка правил, змісту чи оформлення вже створених кодексів на основі опрацювання матеріалів вебінару з теми, джерел 1, 2 зі списку основної літератури).
3. Підбір конструктивних афірмацій для ментального здоров'я, підтримки емоційного інтелекту для конкретної вікової групи здобувачів середньої освіти з опорою на ідеї рівності й інклюзії освітнього простору (на основі опрацювання матеріалів вебінару з теми, Типової програми, джерел 3 зі списку основної і додаткової літератури).

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Про освіту. Закон України. *Відомості Верховної Ради*, 2017. № 38-39, ст. 380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n186>
2. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: розпорядження КМУ від 14 грудня 2016 року № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>
3. Стратегічний план діяльності Міністерства освіти і науки України до 2027 року. URL: <https://mon.gov.ua/strategichniy-plan-diyalnosti-mon-do-2027-roku>

4. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти на тему «Соціально-емоційне навчання як інструмент розвитку наскрізних умінь учнів Нової української школи». Наказ МОН України № 1465 від 04.11.2025. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2025/11/mon-1465-04.11.2025.pdf>

Основна література

1. Результати дослідження ДоСЕН. ГО «ЕдКемп Україна». 2024. URL: <https://dosen.edcamp.ua/rezultaty/>

2. Соціально-емоційне та етичне навчання. URL: <https://www.edcamp.ua/seelukraine/> (дата звернення: 19.01.2026)

3. Алгоритм взаємодії щодо превенції та протидії булінгу в закладах освіти. 2024. URL: <https://mon.gov.ua/news/alhorytm-vzaiemodii-shchodo-preventsii-ta-protydii-bulinhu-v-zakladakh-osvity>

4. Венгловська О. А., Елькін О. Б., Марущенко О. А., Федоренко О. Ф. Упровадження компонентів розвитку емоційного інтелекту в учнівства: практичний порадник педагогам закладів загальної середньої освіти. УТРО, 2023. 18 с. URL: <https://bit.ly/3.JKSHPZ>

5. Елькін О. Б., Рассказова О. І., Гринько В. О., Марущенко О. А. Зміцнення освіти через соціально-емоційне навчання: актуальні напрями дослідження в Україні та світі, Journal «ScienceRise: Pedagogical Education». 2024. №1 (58). URL: <http://surlli/ttedm>

Додаткова література

1. Порядок надання медичної допомоги з катamnестичного спостереження за новонародженими та дітьми віком до 3-х років із групи ризику затримки розвитку та/або виникнення хронічних захворювань. URL: <https://moz.gov.ua/storage/uploads/3dfb85ef-7112-46f0-ba91-40439e89608d/%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%B4%D0%BE%D0%BA.pdf> (дата звернення: 19.01.2026)

2. EdCamp Ukraine. СЕЕН. Аудіопрактики соціально-емоційного та етичного навчання (з мелодією), 2020. YouTube. URL: <http://surlli/iffgl>

3. Штучний інтелект — асистент сучасного вчителя. С. Доценко та ін. Харків : Ранок, 2025.

4. Як упроваджувати соціально-емоційне навчання в школах. Аналітичний огляд. 2021. URL: <https://nus.org.ua/2021/08/31/yak-uprovadzhuvaty-sotsialno-emotsijne-navchannya-a-v-shkolah-analitychnyj-oglyad/>

5. Гурак Руслан. Прес реліз. Соціально-емоційне навчання у школі. 2025. URL: <https://sqe.gov.ua/soczialno-emocijne-navchannya-u-shkoli/>

6. OECD's Survey on social and emotional skills. URL: <http://surl.li/ttpty>

7. SEE Learning 101. Introduction to Social, Emotional, and Ethical Learning: электронный ресурс. URL: <https://101.seelearning.emory.edu/user/register>

8. SEE LEARNING электронный ресурс. URL: <https://seelearning.emory.edu/en/home>